

Wpływ seriali paradokumentalnych na uczniów

Wpływ seriali paradokumentalnych

Seriale paradokumentalne, takie jak „Szkoła”, przedstawiają fikcyjne historie w formie udającej rzeczywistość szkolną. Ich wpływ na dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną może być szczególnie, ponieważ ta grupa często inaczej przetwarza informacje społeczne i medialne. Poniżej najważniejsze aspekty, które wskazują badania z zakresu pedagogiki specjalnej i psychologii mediów.

---

1. Trudność w odróżnianiu fikcji od rzeczywistości

Dzieci z niepełnosprawnością intelektualną mogą mieć: trudności z rozpoznaniem, że przedstawione sytuacje są wyreżyserowane, tendencję do traktowania zachowań bohaterów jako wzorów realnego życia.

W serialach paradokumentalnych **konflikty, agresja słowna czy manipulacja są często** wyolbrzymione dla efektu dramaturgicznego, co może prowadzić do:

- utrwalania niewłaściwych wzorców relacji,
- przekonania, że takie zachowania są normalne w szkole.

2. Modelowanie zachowań (uczenie się przez obserwację)

Zgodnie z teorią uczenia się społecznego, dzieci uczą się poprzez obserwowanie innych.

Możliwe skutki:

- naśladowanie negatywnych zachowań (agresja, kłótnie, prowokacje),
- powtarzanie schematów konfliktów z serialu w realnej klasie,
- uproszczone rozumienie relacji rówieśniczych.

3. Zniekształcony obraz szkoły i relacji

Seriale takie jak „Szkoła” często pokazują: konflikty rówieśnicze, dramatyczne sytuacje (szantaż, bójkę, skandale).

Dla dziecka z niepełnosprawnością intelektualną może to:

- zwiększać lęk przed szkołą,
- tworzyć fałszywe oczekiwania wobec rówieśników,
- utrudniać budowanie realistycznych kompetencji społecznych.

4. Nadmierna stymulacja emocjonalna

Treści konfliktowe i intensywne emocjonalnie mogą:

- powodować nadmierne pobudzenie emocjonalne,
- utrudniać regulację emocji,
- zwiększać poziom stresu lub frustracji.

5. Potencjalne pozytywne aspekty (jeśli seriale są oglądane z dorosłym)

Zespół Placówek Specjalnych "Wyjątkowa Szkoła dla Wyjątkowych Dzieci"

Przy odpowiednim wsparciu dorosłych seriale mogą być także:

- punktem wyjścia do rozmowy o zachowaniach społecznych,
- materiałem do analizy: **co było dobre, a co złe w zachowaniu bohaterów**.

Kluczowa jest wtedy: **obecność** nauczyciela lub rodzica, wyjaśnianie, że to scenariusz i aktorzy, omawianie **konsekwencji** zachowań.

U dzieci z niepełnosprawnością intelektualną seriale paradokumentalne mogą mieć silniejszy wpływ na kształtowanie postaw i zachowań niż u rówieśników w normie intelektualnej, szczególnie gdy oglądanie odbywa się bez komentarza dorosłych. Nadmierna ekspozycja może powodować **wzrost agresji, drażliwość lub bierność społeczną**. Dlatego w trosce o dobro dzieci zaleca się selekcję treści medialnych oraz wspólne ich omawianie.

Literatura:

1. Cieśla D. (2019). *Fenomen seriali paradokumentalnych*. Uniwersytet Jagielloński.
2. Bator J. (2017). *Spostrzeganie realizmu przekazu audiowizualnego na przykładzie polskich seriali paradokumentalnych*.
3. Kaźmierkiewicz J. (2008). *Wpływ telewizyjnych obrazów agresji na psychikę dzieci w młodszym wieku szkolnym*.
4. Zapendowska J. (2021). *Edukacja medialna dzieci i dorosłych*.
5. Wejbert-Wąsiewicz E., Matuchniak-Mystkowska A. (2023). *Filmy dokumentalne a postawy młodzieży*.